

Urukoerte jahiomaduste kindlakstegemine tehisurus

Kinnitatud 18.06.2017 EJTÜ juhatuse erakorralise koosoleku nr 9 otsusega.

1. Jahiomaduste kindlakstegemise eksami (edaspidi eksam) eesmärgid

- 1.1. Välja selgitada jahiks ja aretuses kasutatavate koerte instinktid;
- 1.2. Välja selgitada urujahiomadustega koerte sobivus ja võimekus tööks urus;
- 1.3. Hinnata nende võimekust ja oskusi urutöös.

2. Eksami (URGT-R) korraldamine tehisurus

- 2.1. Eksamit võivad korraldada Eesti Kennelliidu (edaspidi EKL) poolt tunnustatud tõuühingud ja klubid, jahindusorganisatsioonid ja tehisuru valdaja/omanik;
- 2.2 Eksami registreerimise ja osavõtjate registreerimise korra kehtestab Eesti Jahikoerte Tõuühing (edaspidi EJTÜ);
- 2.3. Eksamil kasutatakse ainult rebast, õpetamiseks võib kasutada ka kährikoera;
- 2.4. Üks rebane tohib töötada järjest kuni kolmele koerale, peale mida antakse rebasele vähemalt 30 minutit puhkeaega. Koera eriti aktiivse töö puhul vahetatakse rebane välja või pikendatakse tema puhkeaega;
- 2.5. Eksam korraldatakse tehisurus, mida on kirjeldatud punktis 4;
- 2.6. Eksamil ja harjutamisel kasutatav rebane peab olema vähemalt 1 aasta vanune, füüsiliselt välja arenenud ja vaktsineeritud;
- 2.7. Eksamit hindab tehisurukatse hindamispädevusega kohtunik;
- 2.8. Eksami ajal võivad sooritamise alal viibida koerajuht, kohtunik (kohtunikud), kohtuniku abiline, kuni 2 harjutuskohtuniku, määratud vaatleja ning uru valdaja. Kõik eksami sooritamise alal viibijad on kohustatud täitma eksamit hindava kohtuniku korraldusi;
- 2.9. Eksamit saab korraldada, kui on registreerunud vähem kui 3 koera.
- 2.10. Enne eksami läbiviimist kontrollib kohtunik üle tehisuru seisundi ja vastavuse kehtivatele reeglitele.

2.11. Eksami korraldamisel täidetakse kõiki loomakaitse seadusi ja –eeskirju.

3. Nõuded osalejatele

3.1. Eksamil saavad osaleda koerad, kes on kantud EKL, muu FCI liikmesorganisatsiooni või FCI partneri registrisse ja kellega on lubatud Jahieeskirja kohaselt urujahti pidada;

3.2. Eksamil osalev koer peab olema vähemalt 12 kuu vanune;

3.3. Eksamile lubatakse koerad, kes on eksamile registreeritud EJT poolt sätestatud korras;

3.4. Koerad sooritavad eksami ükshaaval;

3.5. Osalevad koerad peavad olema nõuetekohaselt vaksineeritud ja märgistatud;

3.6. Osaleda ei saa emased koerad 30 päeva enne ja 45 päeva peale poegimist;

3.7. Indlevast emasest koerast tuleb eelnevalt teavitada. Eksamit saab sooritada siis, kui teised samale päevale registreeritud koerad on sooritamise lõpetanud.

4. Nõuded tehisorule

4.1. Uru seinad ja põhi peavad olema siledad, hõõveldatud puidust, vineerist, kivist või betoonist. Uru põhjas võib kasutada lisaks looduslikke materjale, tingimusel, et need ei ole libedad;

4.2. Urg peab olema kogu pikkuses pealt kaantega avatav suunaga keskelt üles. Uru kaasi lukustatavad klambrid peavad olema kindlalt kinnituvad, kergelt ja kiiresti käsitletavad;

4.3. Rebase ja koera jälgimiseks peavad olema uru kaante sees 20-30cm tagant liikuvad ja kergesti painduvad, loomade liikumist mittehäirivad tähised. 40 cm enne pesasid peavad olema tähised vähemalt iga 5 cm tagant;

4.4. Urg peab olema 8-kujuline, vähemalt kuue pesaga, sissepääs kas uru keskelt (joonis Lisa 1);

4.5. Uru käigu siselaius on 18 cm, sisekõrgus 20 cm;

4.6 . Pesade siselaius on 40 cm, sisepikkus 40 cm (v.a kaksikpesa 40 cm otsalaius, 80 cm üldlaius) alguses- ja sisekõrgus 20 cm;

4.7. Uru sissepääsu osa peab olema vähemalt 150 cm pikk, kõrgus 18 cm ja siselaius 20 cm. Uru sissepääsu osa lõpeb kaksikpesaga (möödud - 40 cm otsalaius ja 80 cm üldlaius). Uru järgnevad käigud vähemalt 2 m. Uru kogupikkus peab olema kokku vähemalt 20 m;

4.8. Uru kompleksis peavad olema kõikide pesade ees kitsendused, välja arvatud esimese pesa ees, kuhu paigutatakse katse alguses rebane. Kitsenduste pikkus on 50 cm, siselaius 18 cm,

sisekõrgus 15 cm. Kitsendused peavad olema kinnitatud uru kaane külge ja nende otsad peavad olema lihvitud sujuvaks üleminekuks, ei tohi olla teravad;

4.9. Kõikide uru mõõtmete puhul on lubatud kõikumine 1 cm;

4.10. Pesasid on urukäikudest võimalik eraldada siledate ja kiiresti suletavate siibritega, millest osad on aukudega ja osad aukudeta;

4.11. Urukonstruksioone on lubatud muuta, kuid ainult keerukamaks (pikkus, tõus/langus, jne).

5. Eksami läbiviimine

5.1. Eksami alguses tutvustab kohtunik eksami reegleid ja kulgu;

5.2. Enne tööd urus tuleb kõikidel osalevatel koertel läbida paugukartlikkuse test vastavalt eeskirjale;

5.2.1. Koerad peavad olema seotud puu jm. külge teineteisest piisaval kaugusel ning omanikud eemalduvad koerte nägemisulatusest;

5.2.2. Vähemalt 25 m kaugusel koertest sooritatakse lask sileraudsest jahirelvast. Lasu sooritaja ei ole osalevatele koertele nähtav;

5.2.3. Korraga võib paugukatsel osaleda kuni 6 koera ühele kohtunikule;

5.2.4. Paugukartlikke koeri eksamile ei lubata.

Kuulekuse katse sooritatakse individuaalselt peale urutööd, eemal katsetusalast ning soovitatavalt ei ole nägemisulatuses teisi koeri.

5.3. Rebane suletakse siibritega esimesse pesse, millesse suubub vähemalt 3 urukäiku;

5.4. Koer vabastatakse rihmast sissepääsu ees. Koeral on urgu sisenemiseks aega 2 minutit. Koerajuht peab jääma kohtuniku näidatud kohta ega tohi mõjutada koera tööd;

5.5. Koer peab andma rebase leidmisest pideva haukumisega märku;

5.6. Kui koer on haukunud maksimaalselt 5 minutit, tõstetakse tühjade urukäikude eest siibrid ning antakse rebasele võimalus valida liikumise suund ristmikult järgmisse pesasse;

5.7. Seejärel eemaldatakse siiber ka koera eest, kes peab rebasele järgnema, läbima kitsenduse ja hakkama uuesti innukalt rebast haukuma.

Maksimum eksami aeg on 20 min. Kohtuniku otsusel võib aega lühendada selgelt koera eriti tubli töö korral. Ja koer peab saama antud järgu maksimum punktid.

6. Hindamine (ideaaltöö kirjeldus)

6.1. Urgu sisenemine ja jälitamine

6.1.1. Koer peab sisenema urgu 2 minuti jooksul. Omanik võib koera vabastades suunata ühe käskluse ja/või viipega, mille eest punkte ei alandata. Kui koer väljub kaks korda urust, kuid pöördub iseseisvalt viivitamatult tagasi, ei loeta seda diskvalifitseeruvaks veaks;

6.1.2. Koer peab liikuma urus julgelt ja kiirelt ning leidma rebase;

6.1.3. Rebase liikumisel pesade vahel peab koer valima õige liikumise suuna.

6.2. Hasartsus

6.2.1. Koer peab töötama aktiivselt ja innukalt;

6.3. Visadus

6.3.1. Koer peab haukumisel olema järjepidev;

6.3.2. Ühekordset urust väljumist ei loeta veaks, kui koer pöördub kõrvalise abita koheselt tagasi ja jätkab hasartset tööd.

6.4. Hääl

6.4.1. Koeral peab olema tõuomane kõlav hääl;

6.4.2. Koer peab haukuma rebast jõuliselt kogu soorituse aja. Lühikesed pausid on lubatud.

6.5. Kuulekus

6.5.1. Koer kõnnib koerajuhi kõnnitempos lõdva rihmaga, ette või kõrvale vedamata ja maha jäämata, vähemalt 25 m kaugusele, kus vabastab kohtuniku märguande peale koera lõast ja annab otsingu käskluse. Koer peab eemalduma koerajuhist vähemalt 20 m kaugusele. Kohtuniku märguande peale tohib koerajuht kutsuda koera enda juurde. Kui koer ei eemaldu koerajuhist, ei saa testi seda osa hinnata.

6.6. Antavad hinded ja järgunõuded

6.6.1. Hindeid antakse 0,5 punkti täpsusega igale hinnatavale omadusele 0-st 5-ni.

Antavad hinded korrutatakse ette antud koefitsiendiga. Maksimaalne punktide arv on 100.

Koer, kes saab mõne hinnatava omaduse eest 0 punkti, ei saa järku;

6.6.2. Kohtunikul on õigus punkte vähendamata katse kulgu lühendada, kui koer haugub hasartselt ja töötab suurepäraselt.

6.6.3. I järk

I järgu saavutamiseks peab koer, lisaks punktis 6 kirjeldatud ideaaltöö miinimum punktidele, katse alguses läbima liivatõkke, mis asetseb urukäigu keskel, peale kaksikpesa. Liivatõkke ja rebase ees oleva siibri vahemaa on umbes 1,5 m. Liiv peaks olema natuke niiske. Kui koer ei ole poole soorituseks kuluva üldaja jooksul suutnud läbida tõket, sooritus peatatakse.

Pärast liivatõkke läbimist peab koer haukumisega teatama rebase leidmisest. Kiire kaevamine on edukas, aeglane alandab hinnet. Soorituse kogupikkus 20 minutit. I järku võib katsetada koer, kes on eelnevalt saavutanud vähemalt KAHEL korral II järku;

6.6.4. II järk

II järgu saavutamiseks peab koer töötama punktis 6 kirjeldatud tööle ning saavutama minimaalselt 70 punkti. Katse kogupikkus 20 minutit.

6.6.5. III järk

III järgu saavutamiseks peab koer töötama punktis 6 kirjeldatud tööle ning saavutama minimaalselt 60 punkti. Kui rebase ja koera vahel siibreid ei avata, on võimalik olenemata kõrgemate punktide korral saavutada vaid III järk. Koera töötamisel siibri taga (rebase ja koera vahel on siiber) on maksimaalsed punktid:

urgu sisenemine ja jälitamine max 6 punkti;

hasartsus max 30 punkti;

visadus max 20 punkti;

hääli max 5 punkti.

Katse kogupikkus on 10 minutit.

6.6.6.

Antavad hinded ja järgunõuded tabelina:

	Maksimaalsed hindepunktid	Koefitsient	Maksimaalne punktide arv	I järk	II järk	III järe
Urgu sisenemine ja jälitamine	5	2	10	8	7	6
Hasartsus	5	10	50	40	30	20
Visadus	5	6	30	25	20	17
Hääli	5	1	5	3	3	2
Kuulekus	5	1	5			

Minimaalne vajalik punktide arv	5		100	80	70	60
---------------------------------	---	--	-----	----	----	----

Hindamiseeskiri kehtib koos kohtuniku hindamisjuhendiga.

7. Koer kõrvaldatakse eksamilt, kui ta:

- 7.1. Ei sisene urgu 2 minuti jooksul;
- 7.2. peab haukumises pausi rohkem kui 1 minut;
- 7.3. väljub katse ajal urust pikemaks kui 1 minut;
- 7.4. peale töö algust väljub urust kolmandat korda;
- 7.5. haugub rebast talle lähenemata 1 meetri kauguselt 2 minutit;
- 7.6. I järgu katsetamisel ei hakka liivatõkkest ennast läbi kaevama;
- 7.7. käitub inimeste suhtes agressiivselt.

8. Korraldajate kohtustused

Kui rebane pole võimeline töötama vastavalt kehtestatud Urutöö eeskirjale, tuleb korraldajatel tagastada osavõtumaksud vähemalt ½ ulatuses ja sõidukompensatsioon vastavalt kokkuleppele.